

Práce (co se nehodí, škrtněte): diplomová / ~~bakalářská~~

Posudek (co se nehodí, škrtněte): ~~vedoucího~~ / oponenta

Práci hodnotil(a) (u externích hodnotitelů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Ing. Mgr. Jan Romportl, Ph.D.

Práci předložil(a): Bc. Jan Korda

Název práce: Funkcionalismus ve filosofii mysli a umělé inteligenci

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Nemám k dispozici oficiální zadání DP s deklarací cíle práce, nicméně mohu konstatovat, že cíle práce implicitně uvedené autorem v úvodu DP byly splněny.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Autor si zvolil velmi náročné téma a svojí prací prokázal, že se v této problematice zorientoval. Efektivně též zpracoval relativně velké množství (na poměry běžných standardů DP) odborné literatury, kterou dokázal nejen přehledně představit a parafrázovat, ale též s ní intenzivně argumentovat.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Formální úprava je bez výhrad.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

S prací pana Kordy jsem měl chuť ostře polemizovat snad na každém třetím odstavci. A to je také její nejsilnější stránka. Bylo pro mě velmi osvěžující, že jsem se nemusel vysilovat čtením nesrozumitelných klopotných formulací a pokroucených interpretací (což je při hodnocení podobných prací bohužel v poslední době mojí častou zkušeností), neboť text pana Kordy se čte velmi svižně, argumentační struktura je přehledná a interpretace primární literatury je vnímavá, všímavá a nejspíše i správná (většinou). Dozvěděl jsem se i leccos nového, neboť některé z referovaných zdrojů/autorů jsem ještě neměl možnost číst – a musím zdůraznit, že díky celkovému vyznění práce mám v taktu nově získané poznatky důvěru. Jinými slovy: pan Korda jednoznačně prokázal, že do toho, o čem píše, má skutečný vhled, který zároveň umí prezentovat. A přesně díky tomu se pak čtenář může již plně soustředit na vlastní badatelský a filozofický obsah práce, nějak pevně se k němu vyjadřovat a polemizovat s ním. Na Stanfordově univerzitě by to asi nestačilo, nicméně v našem lokálním kontextu je již toto samo o sobě dle mého názoru dostatečný důvod k výbornému hodnocení práce.

Problém s hodnocenou prací spatřuji zejména v tom, že často sklouzává až do jakéhosi „agresivně nihilistického“ duchu, kdy autor podrobuje „zdrucující“ kritice jedno filozofické paradigma za druhým, avšak velmi často (naštěstí rozhodně ne vždy) je tato kritika vedena poměrně bezhlavě a čistě emocionálně na základě osobního přesvědčení (autorovy věty typu: „... představa, že ‚význam není jen v hlavě‘, mi přijde nanejvýš

absurdní, podobně jako substanční dualismus.“; nebo „... jsem zapřisáhlý odpůrce myšlenkových experimentů...“) a bez znalosti mnohem hlubších souvislostí, problémů a důsledků – např. „Nesdílím ani Putnamovo přesvědčení, že by propoziční postoje nebyly redukovatelné na fyzikalistické či komputacionalistické predikáty.“ (já toto přesvědčení sice taktéž nesdílím, nicméně diplomantova zkratkovitá argumentace, která za tímto tvrzením následuje, je příliš děravá a patrně dosti chybná).

Vypadá to, jako kdyby si diplomant z nějakého důvodu oblíbil právě funkcionalismus a pak z jeho pozice vedl poněkud ideologicky motivované křížové tažení proti ostatním paradigmatům filozofie mysli, ba dokonce i proti funkcionalismu samotnému. Na druhou stranu – v rámci čestné objektivnosti je nutno zmínit, že přesně tuto strategii sleduje ne jeden profesionální filozof, jen je zapotřebí podstatně větší dávka rigoróznosti vlastní argumentace, než jaká je v předložené diplomové práci.

Možná ještě lépe mohu svůj dojem z diplomové práce shrnout tak, že pan Korda během svého studia začal prostě jen nenávidět filozofii mysli pro její neustálé přešlapování na jednom místě, kladení si nezodpověditelných otázek a libůstku v bizarních myšlenkových experimentech. Následkem toho pak pan Korda prahne po čistě vědeckém uchopení mysli (viz jeho věta v závěru práce: „Jsem přesvědčen o tom, že zkoumáním lidské mysli by se neměla zabývat filosofie, nýbrž věda.“) a předložená diplomová práce je jistou formou jeho psychoterapie. Musím konstatovat, že ani v této meta-interpretaci to není vůbec špatný počín. Žel závěr příběhu pak musí být poněkud smutný, neboť pakliže přijmeme, že filozofie o mysli jen „planě žvaní“, tak vzápětí zjistíme, že věda o ní bude toliko „tupě mlčet“.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Nechci, aby obhajoba vypadala jako inkviziční proces Galileovského typu, nicméně diplomant musí odvolat toto své tvrzení: „... nepovažují myšlenkové experimenty za relevantní a troufám si tvrdit, že v seriózním akademickém diskurzu nemají místo.“ Co například notoricky známé Galileovy myšlenkové experimenty s gravitací nebo se setrvačností? Ale i ty myšlenkové experimenty z filozofie mysli: Čínský pokoj, Vědkyně Mary, Zombie, a mnohé další. Necht' diplomant vysvětlí, proč je ad hoc odmítá a domnívá se, že nepatří do akademického diskurzu.

Dále k dotazům – plná diskuze by zabrala několik hodin, proto jen velmi v rychlosti a zcela neuspořádaně a nahodile:

- 1) Proč se domníváte, že význam musí být „jen v hlavě“? Tj. že zmiňujete, že vám přijde absurdní tvrzení „význam není jen v hlavě“. Čím je hlava tak výjimečná, že by význam musel nutně být zrovna v ní? V čem by kauzální konfigurace v mozku (např. na úrovni synapsí či neurotransmiterů), které by dle vás měly tvořit význam, byly výjimečné oproti kauzálním vztahům panujícím např. v jazyku (tj. ve struktuře externí vůči mozku) či jinde v „externím“ světě?
- 2) Vaše argumentace dole na s. 26 proti Putnamovi, založená na metafoře s počítačovým programem, není platná. I když budete mít dvě odlišná hardwarová zařízení realizující tentýž kus softwarového kódu, ve skutečnosti půjde o situaci, že máte sice dvě odlišná hardwarová zařízení, která nicméně realizují zcela identický univerzální Turingův stroj, který pak teprve realizuje onen software v podobě identické sekvence instrukcí. Díky tomu se dostanete na obou zařízeních do zcela identických konečných stavů, i skrze zcela identické stavové trajektorie. Toto ovšem vůbec nemusí platit o dvou příslušných stejného biologického druhu a o jejich nervových soustavách. Každý tedy můžeme realizovat zcela jiné funkce, byť mají stejnou nebo podobnou behaviorální manifestaci. Máte tedy nějaký jiný (lepší) argument zde proti Putnamovi?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

výborně

Datum: 18.5.2015

Podpis: